

Андрій Рожнов,

студент 3 курсу гуманітарно-економічного факультету

Наук. керівник: **Н.С. Іванова,**

к. політ. н., доцент (БДПУ)

НАПРЯМКИ ТА ПРИНЦИПИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Актуальність Внутрішня та зовнішня політика держави на сьогоднішній день викликають необхідність змін у законодавстві, пов'язаному з питанням визначення повноважень місцевого самоврядування та збільшення їх впливу на економічну та соціальні сфери в областях та районах.

Ступінь досліджуваності: Децентралізацію як явище та її вивчення можна побачити у працях таких вчених-юристів, як: С.С. Алексєєв, О.Д. Василик, К.В. Павлюк, Л.М. Бабич, І.О. Лютий, В.М.Опарін, В.М. Федосов, О.П. Кириленко, Л.В. Лисяк, С.А. Буковинського.

Мета: Проаналізувати стан держави на даний момент та обрати необхідний метод реформування законодавства у сфері повноважень місцевого самоврядування під потреби суспільства та держави в цілому.

Методи: Під час збирання та обробки інформації стосовно даного питання були використані такі методи: формально-юридичний, порівняльний, системний, прогностичний.

Сутність дослідження. Децентралізація являє собою передачу значних повноважень та бюджетів від державних органів органам місцевого самоврядування. Можна виділити два типи децентралізації: регіональна та муніципальна.

За ст. 2 Конституції України наша держава є унітарною, тому регіональний тип використати неможливо, інакше буде утворена федерація. Таким чином, єдиним можливим виходом є проведення муніципальної реформи, яка розмежує сфери та компетенції державних органів.

Повноваження органів регулюються двома законами: «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації». При аналізі цих законів, можна виділити два суб'єкти територіального управління, які здійснюють владні повноваження: місцеві державні адміністрації та місцеві ради. Тому законодавцям необхідно чітко розмежувати обов'язки між цими двома суб'єктами і лише потім рухатися далі.

Загалом, питання реформації місцевого самоврядування та децентралізації торкаються не лише зміни в законодавстві, а й подолання таких проблем як:

- 1) залежність територій від центру;
- 2) деградація сільської місцевості та підприємств;
- 3) низький рівень інвестиційної діяльності;
- 4) підвищення рівню дотаційності громади;
- 5) інфраструктурна та фінансова слабкість громад.

Сама децентралізація має проводитися за принципом корегентності, узгодження загальнодержавної та місцевої політики. Збалансованість розвитку регіонів має включати в себе соціальний та економічний аспекти, як окремого регіону, так і міжрегіонального рівня. Забезпечити стабільний розвиток можна за допомогою фінансового та економічного впливу,

врахуванні географічних, демографічних, екологічних та культурних особливостей кожного територіального округу.

Процес децентралізації в Україні був започаткований ще у 1997 році з прийняттям Закону України «Про місцеве самоврядування» та ратифікації Європейської хартії місцевого самоврядування [1].

21 січня 2015 року Комітетом Міністрів Ради Європи було ухвалено документ щодо плану дій для України. У пункті 3.1 зазначається: «Децентралізація та реформа місцевого самоврядування» [3]. Таким чином, Європейський Союз наголосив на необхідності змін у законодавстві, шляхом збільшення прав та повноважень органів місцевого самоврядування.

На початок 2019 року останніми документами з цього питання є указ Президента України про додаткові заходи щодо забезпечення реформ із децентралізації влади від 6 грудня 2018 року та проект Закону про засади адміністративно-територіального устрою України [2]. Виходячи з указу, необхідно розробити та затвердити план перспективного розвитку відповідних міст, селищ та сіл на 2019 – 2021 роки з урахуванням регіональних стратегій розвитку, місцевих пріоритетів, визначених територіальними громадами [4]. Законопроект, у свою чергу, має змінити порядок утворення, реорганізації, ліквідації адміністративно-територіальних одиниць, уточнити їх процедуру та необхідні умови для виконання цих дій.

Основні висновки: Україна це молода держава яка не стоїть на місці, вона активно реформується і децентралізація є одним з найважливіших завдань. Головним результатом децентралізації має стати формування демократичної моделі управління, яка буде сприяти підвищенню стабільності та конкурентоспроможності як окремих регіонів усередині країни, так і держави на міжнародному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1) Закон України Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80>

2) Проект Закону про засади адміністративно-територіального устрою України – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63508

3) Рада Європи: План дій для України 2015-2017 – Режим доступу: <https://rm.coe.int/16802f600d>

4) Указ Президента України №412/2018 – Режим доступу: https://www.president.gov.ua/documents/4122018-25710?fbclid=IwAR1NT84ivwtxpgWTPoPjtuTK3uJRGi5by7YY3ESslbWyC9bt56Oav_s-fYY